

ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

เรื่อง กำหนดให้รายงานผลการตรวจสอบอาคารตามมาตรา ๓๒ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติ
ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้
ตามมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง (๘) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

โดยที่มาตรา ๓๒ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ กำหนดให้เจ้าของ
อาคารต้องจัดให้มีผู้ตรวจสอบด้านวิศวกรรมหรือผู้ตรวจสอบด้านสถาปัตยกรรม เพื่อทำการตรวจสอบสภาพ
อาคาร โครงสร้างของตัวอาคาร และอุปกรณ์ประกอบต่าง ๆ ของอาคารที่จำเป็นต่อการป้องกันอันตราย
ต่าง ๆ ที่มีผลต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน ประกอบกับสมาคมผู้ตรวจสอบอาคารได้ขอให้คณะกรรมการ
ข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนดให้รายงานผลการตรวจสอบอาคารดังกล่าว เป็นข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงาน
ของรัฐต้องจัดให้มีไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง (๘) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ
พ.ศ. ๒๕๔๐ ประกอบกับมติคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๔
ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

"หน่วยงานของรัฐ" หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหาร
ส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

ข้อ ๒ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับรายงานผลการตรวจสอบอาคารตามมาตรา ๓๒ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติ
ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ยกเว้นข้อมูลในส่วนที่เป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูล
ข่าวสารของราชการ เป็นข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามมาตรา ๔
วรรคหนึ่ง (๘) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

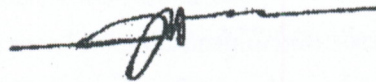
ข้อ ๓ ข้อมูลข่าวสารตามข้อ ๒ ที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ให้จัดในรูปแบบหนังสือ
เอกสาร หรือข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ณ สถานที่ที่หน่วยงานของรัฐจัดให้ตามประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร
ของราชการ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู
ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้มีช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของแต่ละหน่วยงาน
ตามความเหมาะสม

ข้อ ๔ ในกรณี...

ข้อ ๔ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประกาศนี้ ให้ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสาร
ของราชการเป็นผู้มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาด และคำวินิจฉัยนั้นให้เป็นที่สุด

ข้อ ๕ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายสุวพันธุ์ ตันยุวรรธนะ)

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

แนวทางการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

๑. หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งเจ้าของข้อมูลให้ทราบอย่างชัดเจนว่าจะมีการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลใดบ้าง รวมถึงวัตถุประสงค์ของการจัดเก็บ ประเภทของบุคคลหรือองค์กรที่อาจได้รับการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่จัดเก็บ โดยต้องแจ้งสิทธิของเจ้าของข้อมูลและมาตรการที่จะใช้ในการจำกัดการใช้ การเปิดเผย การเข้าถึง และการแก้ไข ทั้งนี้ต้องแจ้งก่อนหรือในขณะที่เก็บ หรือเร็วที่สุดหลังการจัดเก็บ ทั้งนี้ในการจัดเก็บหน่วยงานของรัฐต้องพยายามเก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่จะกระทบถึงประโยชน์ได้เสียโดยตรงของบุคคลนั้น

๒. หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเพียงพอที่เกี่ยวข้องและจำเป็นเพื่อการดำเนินงานของรัฐให้สำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดเก็บ และต้องจัดเก็บโดยวิธีที่ถูกต้องตามกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องเป็นธรรมและเหมาะสม โดยได้แจ้งและได้ขอคำยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลแล้วและมีหน้าที่ยกเลิกการจัดให้มีระบบดังกล่าวเมื่อหมดความจำเป็น และจัดให้มีการพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาและตรวจสอบแก้ไขให้ถูกต้องอยู่เสมอตามที่กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนด

๓. หน่วยงานของรัฐเมื่อมีการจัดเก็บข้อมูลต้องนำไปใช้เฉพาะตามวัตถุประสงค์ของการจัดเก็บเท่านั้น เว้นแต่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลให้นำไปใช้ในวัตถุประสงค์อื่นได้ ทั้งนี้การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่หน่วยงานของรัฐจัดเก็บให้กับบุคคลอื่นได้รับทราบไม่สามารถกระทำได้โดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ให้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้นมิได้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามที่กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนดให้สามารถกระทำได้

๔. หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งสิทธิให้ทราบล่วงหน้าหรือพร้อมกับการขอข้อมูลว่าเจ้าของข้อมูลมีสิทธิเลือกที่จะยินยอมให้มีการจัดเก็บ ใช้ และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของตน ไม่ว่าจะเป็นการขอข้อมูลโดยสมัครใจหรือมีกฎหมายบังคับก็ตาม

๕. หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ในการตรวจสอบข้อมูลที่จัดเก็บให้มีความถูกต้อง สมบูรณ์ เป็นปัจจุบัน ตามความจำเป็นและตามวัตถุประสงค์ของการจัดการเก็บข้อมูลส่วนบุคคล

๖. หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ในการจัดให้มีมาตรการคุ้มครองข้อมูลอย่างเหมาะสมเพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิด ไม่ว่าจะเป็นการสูญหาย เสียหาย การเข้าถึง ข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับอนุญาต การทำลายโดยไม่ได้รับอนุญาต การใช้ ปรับเปลี่ยนแก้ไข เผยแพร่ โดยมีขอบและหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบในกรณีมีการจัดส่งข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไปยังที่ใดซึ่งจะเป็นผลให้บุคคลทั่วไปทราบข้อมูลข่าวสารนั้นได้ เว้นแต่เป็นไปตามลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ

๗. หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ ในการดูแลการส่งข้อมูลการส่งข้อมูลส่วนบุคคลไปยัง บุคคลหรือองค์การอื่นๆ ไม่ว่าภายในประเทศหรือส่งไปยังต่างประเทศ โดยจะต้องได้รับคำยินยอม จากเจ้าของข้อมูล และจะต้องมีมาตรการที่เหมาะสมที่เป็นหลักประกันได้ว่าบุคคลหรือองค์กรที่ได้รับ ข้อมูลไปแล้วจะเก็บรักษาข้อมูลให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้มาตรฐาน ตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ

๘. เจ้าของข้อมูลมีสิทธิรับรู้ว่ามี การเก็บข้อมูลส่วนบุคคลของตนหรือไม่ และมีสิทธิ เข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของตนเอง เมื่อบุคคลนั้นมีคำขอเป็นหนังสือ หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแล ข้อมูลข่าวสารนั้นจะต้องให้บุคคลนั้นหรือผู้กระทำการแทนบุคคลนั้นมีสิทธิได้ตรวจดูหรือได้รับสำเนา ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลนั้น

๙. เจ้าของข้อมูลย่อมมีสิทธิยื่นคำขอเป็นหนังสือให้หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแล ข้อมูลข่าวสารแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนนั้นได้ ซึ่งหน่วยงานของรัฐจะต้องพิจารณา คำขอดังกล่าว และแจ้งให้บุคคลนั้นทราบโดยไม่ชักช้า

๑๐. กรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารให้ตรงตามที่มีคำขอ ให้ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งไม่ยินยอมแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสาร และไม่ว่ากรณีใดๆ ให้ เจ้าของข้อมูลมีสิทธิร้องขอให้หน่วยงานของรัฐหมายเหตุคำขอของตนแนบไว้กับข้อมูลข่าวสารส่วนที่ เกี่ยวข้องได้

๑๑. ในกรณีหน่วยงานของรัฐมีการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเจ้าของข้อมูลเป็น ผู้เยาว์ ผู้เสมือนไร้ความสามารถ หรือผู้ไร้ความสามารถ หน่วยงานของรัฐต้องได้รับความยินยอมจาก ผู้เยาว์และผู้ปกครอง ผู้เสมือนไร้ความสามารถและผู้พิทักษ์ หรือผู้อนุบาล ตามกฎหมายก่อนด้วย

๑๒. กรณีที่หน่วยงานของรัฐจะมีการว่าจ้างหรือมอบหมายให้บุคคลหรือหน่วยงาน อื่น (third party) ในลักษณะหน่วยให้บริการ (service provider) ให้ทำหน้าที่หรือจัดการที่เกี่ยวข้อง กับข้อมูลส่วนบุคคล บุคคลหรือหน่วยงานดังกล่าวจะต้องมีระบบการคุ้มครองข้อมูลที่มีมาตรฐาน และ จะต้องมีการจัดทำข้อตกลงที่ชัดเจนว่าบุคคลหรือองค์กรดังกล่าวเมื่อได้รับและครอบครองข้อมูลไป แล้ว จะเก็บรักษาข้อมูลให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์

บทความ ๑/๒๕๖๒

วีระเชษฐ์ จรรยากุล

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

อยากรู้เรื่อง เงินโรงเรียน

เรื่องแรกของปีใหม่นี้ครับ ดูเรื่องนี้แล้วไว้ใช้เป็นแนวทางได้ตลอดไป ปีที่แล้วมีเรื่องของเงินรายได้วัดใหญ่ ๆ ที่เปิดเผยขึ้นมาเราถึงได้รู้กัน แล้วถ้าเราอยากรู้เงินรายได้ของโรงเรียนใกล้บ้าน จะสามารถขอดูเอกสารได้หรือไม่

นายประดมได้มีหนังสือถึงโรงเรียนมัธยมวิทยา ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสมุดบัญชีธนาคารเงินฝาก-ถอน ทั้งในงบประมาณและนอกงบประมาณ ของโรงเรียนมัธยมวิทยาทุกเล่มทุกหน้า ผ่านไป ๕ เดือน โรงเรียนมัธยมวิทยามีหนังสือถึงนายประดมแจ้งปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารด้วยเหตุผลว่า เป็นข้อมูลเกี่ยวข้องกับฐานะทางการเงินและแสดงถึงความเคลื่อนไหวทางการเงินของโรงเรียน หากนำข้อมูลไปเผยแพร่หรืออ้างอิงโดยไม่ทราบแหล่งที่มาของจำนวนเงิน อาจเกิดความเข้าใจผิดและเกิดความเสียหายแก่โรงเรียนได้ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ นายประดมจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยฯ มีหนังสือแจ้งให้โรงเรียนมัธยมวิทยาส่งข้อมูลข่าวสารตามที่นายประดมมีคำขอไปให้คณะกรรมการวินิจฉัย ฯ ประกอบการพิจารณาซึ่งโรงเรียนก็ส่งเอกสารไป โดยไม่ได้ชี้แจงรายละเอียดเพิ่มเติม

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารทั้งสองรายการที่นายประดมมีคำขอคือสมุดบัญชีธนาคาร เงินฝาก-ถอน ทั้งในงบประมาณและนอกงบประมาณ ของโรงเรียนมัธยมวิทยาทุกเล่มทุกหน้า เป็นข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติราชการปกติของหน่วยงานของรัฐ และไม่มีข้อความที่เข้าลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่หน่วยงานจะมีคำสั่งมิให้เปิดเผย แต่การเปิดเผยข้อมูลนี้ (๓) จะแสดงให้เห็นความโปร่งใสและตรวจสอบได้ของโรงเรียนมัธยมวิทยา ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ จึงวินิจฉัยให้โรงเรียนมัธยมวิทยาเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพร้อมรับรองสำเนาถูกต้องสมุดบัญชีธนาคาร เงินฝาก-ถอน ทั้งในงบประมาณและนอกงบประมาณ ทุกเล่มทุกหน้าให้นายประดม

ดูวันที่จากหนังสือของนายประดมและหนังสือตอบของโรงเรียนแล้ว ห่างกัน ๕ เดือน แต่ผลก็คือปฏิเสธ และต้องอุทธรณ์ สุดท้ายก็เปิดเผยด้วยคำวินิจฉัย หลายท่านหรือหลายหน่วยงานอาจยังไม่ทราบว่า มีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๗ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้ครับว่า เมื่อหน่วยงานของรัฐได้รับหนังสือจากประชาชนหรือหน่วยงานอื่น จะต้องดำเนินการโดยไม่ชักช้า หากไม่สามารถดำเนินการได้แล้วเสร็จ ต้องแจ้งผลการพิจารณาให้ทราบภายในสิบห้าวัน พร้อมกำหนดเวลาแล้วเสร็จ กรณีนี้ โรงเรียนใช้เวลาพิจารณาคำขอข้อมูลข่าวสารนานเกินไปครับ หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไปได้ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๐๗๘ www.oic.go.th

(ที่ สค ๓๘๓/๒๕๖๑)

“ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไร้ทุจริต”

ยกเลิกประกาศสอบราคาทำไม ?

มาตุเรื่องนี้ครับ เป็นเรื่องที่ผู้รับบำนาญท่านหนึ่งใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เข้ามีส่วนร่วมและตรวจสอบการดำเนินงานจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐ เป็นเหตุให้ต้องทบทวนและปฏิบัติให้ถูกต้องรัดกุมมากขึ้น ผลประโยชน์ก็ได้กับประชาชน

นายอุ๋นได้มีหนังสือถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพิจารณายกเลิกโครงการสอบราคาถนนยางพารา จำนวน ๓ รายการ คือ ๑) เอกสารการพิจารณาสั่งการโครงการก่อสร้างถนนยางพารา ๒) เอกสารผลการประกาศยกเลิกโครงการ ฯ ๓) ผลการตรวจสอบสถานะโรงงานประกอบกิจการผลิตแอสฟัลต์ติกคอนกรีต ของบริษัท สร้างดี ต่อมาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรีแจ้งปฏิเสธการเปิดเผยด้วยเหตุผลว่า การเปิดเผยจะรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร กระทั่งสิทธิของบุคคลอื่นตามมาตรา ๑๕ (๑)-(๗) นายอุ๋นจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรีมีหนังสือส่งข้อมูลไปประกอบการพิจารณาและชี้แจงว่า ได้ประกาศสอบราคาโครงการก่อสร้างและปรับปรุงถนนลาดยางแบบพาราแอสฟัลต์ติกคอนกรีต จากเงินสะสม เพื่อสนับสนุนนโยบายรัฐบาลแก้ปัญหาการขาดดุลงบปี รวม ๔ โครงการ โดยระหว่างการขายแบบได้มีผู้ร้องเรียนว่าประกาศสอบราคาโดยมิชอบ ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ตรวจสอบว่ากำหนดเงื่อนไขและคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเสนอราคาที่เป็นกีดกันการแข่งขันเสนอราคา ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรีได้หารือจากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดสระบุรี และผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี ได้รับคำแนะนำว่าเห็นควรชะลอการลงนามในสัญญาไว้ก่อน สรุปว่า ไม่สามารถลงนามในสัญญาได้ทันตามกำหนด จึงได้ยกเลิกประกาศสอบราคาโครงการ และที่ปฏิเสธไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอของนายอุ๋นนั้น เนื่องจากเอกสารดังกล่าวเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๒) บางอย่างเป็นข้อเท็จจริง ข้อร้องเรียนเป็นเอกสารลับ เป็นข้อเท็จจริงและข้อหาที่ยังไม่ได้ข้อยุติ การเปิดเผยก็ไม่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยทั่วไป

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามที่นายอุ๋นได้มีคำขอทั้ง ๓ รายการ เป็นข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติราชการปกติของหน่วยงานของรัฐ ไม่มีข้อความที่เข้าลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่หน่วยงานจะมีคำสั่งมิให้เปิดเผย แต่การเปิดเผยจะแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสและตรวจสอบได้เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐ จึงวินิจฉัยให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี เปิดเผยข้อมูลข่าวสารทั้ง ๓ รายการ พร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้นายอุ๋นต่อไป

ผมได้รับคำถามจากผู้เข้าอบรม ๒ - ๓ ท่านในคำถามเดียวกันว่า ในเบื้องต้นหากเราแจ้งปฏิเสธไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารแล้ว ต่อมากรรมการวินิจฉัย ฯ พิจารณาให้เปิดเผย เราจะมีคามผิดหรือไม่ เป็นคำถามที่ตีความ ไม่มีความผิดครับ เพราะกฎหมายให้สิทธิประชาชนและผู้เกี่ยวข้องมีส่วนได้ส่วนเสียขอข้อมูลข่าวสารได้ และให้สิทธิท่านที่จะใช้ดุลพินิจว่าข้อมูลข่าวสารนั้นเปิดเผยได้หรือไม่ ขอให้แจ้งผู้ขอโดยเร็วหรือภายในสิบห้าวันก็พอ มีข้อสงสัยการปฏิบัติหรือจะใช้สิทธิตามกฎหมายนี้หาหรือไปได้ครับที่ ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th (ที่ สค ๓๘๒/๒๕๖๑)

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

เราไม่เอา โรงไฟฟ้าขยะ

เรื่องนี้ชาวบ้านขอข้อมูลข่าวสารเพื่อปกป้องสิทธิของตนเองและชุมชน รวมทั้งมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ โดยการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ดูเรื่องจริงเรื่องนี้ครับ

นายหนึ่งเป็นตัวแทนเครือข่ายชาวบ้านอำเภอหนองบัว มีหนังสือถึงองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการขุดดินและถมดินจำนวน ๒ รายการของบริษัท ฤๅณัตถ์ ได้แก่ เอกสารการแจ้งขุดดิน การแจ้งถมดิน ใบรับแจ้งพร้อมแบบแปลน แต่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวมีหนังสือปฏิเสธการเปิดเผยว่า บริษัท ฤๅณัตถ์ มีหนังสือใช้สิทธิคัดค้านว่าไม่ยินยอมให้เปิดเผย เพราะจะทำให้บริษัทฯ เสียหาย และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อาจถูกฟ้องร้องดำเนินคดี การที่เครือข่ายฯ อ้างคำพิพากษาศาลปกครองเพื่อให้เป็นแนวทางพิจารณานั้น เห็นว่ามีข้อเท็จจริงแตกต่างกัน และการดำเนินการขอข้อมูลข่าวสารของเครือข่ายฯ ยังไม่ถึงที่สุด นายหนึ่งจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว มีหนังสือส่งเอกสารตามที่ได้รับคำขอไปประกอบการพิจารณาสรุปได้ว่า ได้รับคำขอข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเพื่อใช้ตรวจสอบข้อเท็จจริงในการขออนุญาตขุดดินและถมดิน เพื่อก่อสร้างโรงไฟฟ้าขยะแปรรูปของบริษัท ฤๅณัตถ์ โดยอ้างว่าพื้นที่ตั้งโรงไฟฟ้า อยู่ในเขตโครงการพระราชดำริฯ ล้อมรอบด้วยชุมชน วัด โรงเรียน แหล่งผลิตน้ำประปา พื้นที่อ่อนไหวอยู่ในรัศมี ๓ กิโลเมตร เป็นผู้ได้รับผลกระทบโดยตรง โดยเอกสารที่ขอ ๔ รายการประกอบด้วย ๑) เอกสารการแจ้งขุดดิน สำเนาใบรับแจ้งพร้อมแบบแปลนที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นลงนามรับรอง ๒) เอกสารการแจ้งถมดิน ใบรับแจ้งพร้อมแบบแปลน ที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นลงนามรับรอง ๓) เอกสารการยื่นขออนุญาต (ข๑) พร้อมแบบแปลนที่ลงลายมือชื่อรับรอง แบบแปลนที่ได้รับการตรวจแบบจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หนังสือรับรองจากวิศวกร และ ๔) ข้อบัญญัติเรื่องการขุดดินในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว ได้แจ้งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๓ และรายการที่ ๔ ให้นายหนึ่งแล้ว ส่วนรายการที่ ๑ และรายการที่ ๒ บริษัท ฤๅณัตถ์ ขอใช้สิทธิคัดค้านด้วยเหตุผลว่าเป็นเอกสารสำคัญของบริษัทฯ อาจถูกนำไปเปิดเผยข้อเท็จจริง หรือใช้ในทางเสียหายแก่บริษัทฯ จึงไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ผู้อุทธรณ์

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ และรายการที่ ๒ ทั้ง ๒ รายการ เป็นข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติราชการปกติของหน่วยงานของรัฐ ไม่มีข้อความที่เข้าลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่อาจมีคำสั่งไม่เปิดเผย ทั้งนี้ หน่วยงานอาจใช้ดุลพินิจปกปิดข้อมูลส่วนบุคคลอื่นได้แก่ สำเนาทะเบียนบ้าน สำเนาบัตรประชาชน สำเนาโฉนด (ให้เปิดเผยเฉพาะเนื้อที่และรูปแผนที่) ลายมือชื่อ หมายเลขโทรศัพท์ ซึ่งจะเป็นการรุกรานสิทธิของบุคคลโดยไม่สมควร จึงวินิจฉัยให้องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการขุดดินและถมดิน พร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้นายหนึ่ง

ถึงกับกันได้ในขั้นกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ไม่ต้องลำบากไปหน้าทำเนียบฯ มีข้อสงสัยการปฏิบัติหรือจะใช้สิทธิตามกฎหมายนี้หรือไม่หรือไปได้รับที่ ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

(ที่ สค ๓๔๓/๒๕๖๑)

“ไม่ได้ข้อมูลที่ขอ บอก สขร. นะครับ”

อย่ารู้ความเห็นฝ่ายกฎหมายให้ขยายสัญญา

ดูหัวข้อเรื่องนี้แล้วอย่าเพิ่งเปิดหนีผ่านไปไม่อ่านนะครับ เพราะมีทั้งนิวเคลียร์และความเห็นทางกฎหมาย แท้จริง ๆ แล้วเป็นเรื่องอะไร

บริษัทอะตอม มีหนังสือถึงสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) ขอข้อมูลการขยาย ๓ รายการได้แก่ ๑) ความเห็นทางกฎหมายของฝ่ายกฎหมายของสถาบันฯ ในการขยายเวลาตามสัญญาซื้อขายเครื่องเร่งอนุภาคอิเล็กตรอน ๒) ข้อบังคับของสถาบันฯ และข้อบังคับของคณะกรรมการบริหารสถาบันฯ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการพัสดุ และ ๓) หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการหักเงินเพื่อชำระเป็นค่าปรับตามสัญญา แต่สถาบันฯ มีหนังสือแจ้งปฏิเสธว่า เป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๓) ความเห็นคำแนะนำภายในหน่วยงาน บริษัทอะตอมจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ผู้แทนสถาบันฯ ชี้แจงว่าได้ทำสัญญาซื้อขายเครื่องเร่งอนุภาคพร้อมติดตั้ง ๑ ระบบ ที่จังหวัดปทุมธานี ในราคาหกร้อยห้าล้านบาท ระยะเวลาดำเนินการ ๔๐๐ วัน ต่อมาบริษัทฯ มีหนังสือขอขยายเวลาดำเนินการด้วยเหตุผล ๕ ประเด็น เช่น การเปลี่ยนแปลงก่อสร้าง แรงดันน้ำใต้ดิน ที่เมื่อรับฟังแล้วเห็นว่าไม่สามารถนำมาเป็นเหตุงดค่าปรับหรือขยายเวลาตามข้อบังคับและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แจ้งให้ทราบแล้ว และต่อมาก็ได้รับหนังสือขอข้อมูลข่าวสาร ๓ รายการข้างต้น พิจารณาแล้วจึงได้แจ้งเปิดเผยข้อมูลรายการที่ ๒ และรายการที่ ๓ ให้ไปแล้ว แต่ปฏิเสธรายการที่ ๑

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารรายการความเห็นทางกฎหมายของฝ่ายกฎหมายของสถาบันฯ ในการขยายเวลาตามสัญญาซื้อขายเครื่องเร่งอนุภาคอิเล็กตรอน ซึ่งหน่วยงานปฏิเสธการเปิดเผยเพราะเห็นว่าเป็นความเห็นของฝ่ายกฎหมายที่คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ และผู้มีอำนาจอนุมัติจะใช้ข้อมูลความเห็นนั้นประกอบการตัดสินใจหรือไม่ก็ได้ เนื่องจากต้องฟังความเห็นและข้อเท็จจริงจากหลายฝ่าย จึงเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๓) ซึ่งคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ก็เห็นพ้องด้วย แต่อย่างไรก็ดี การพิจารณาว่าสมควรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารประเภทนี้หรือไม่ ชัดเส้นได้ตรงนี้ ๓ เส้นนะครับ ต้องคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของเอกชน ที่เกี่ยวข้องประกอบกันด้วย พิจารณาแล้วเห็นว่าเมื่อสถาบันฯ ได้ปฏิเสธการขยายเวลาตามสัญญาตั้งแต่วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑ แล้ว ก็ถือได้ว่า บริษัทอะตอมเป็นผู้มีส่วนได้เสียสมควรได้รับทราบข้อมูลข่าวสารดังกล่าว และการเปิดเผยจะแสดงถึงความโปร่งใสในกระบวนการพิจารณาของสถาบันฯ จึงวินิจฉัยให้สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) เปิดเผยข้อมูลข่าวสารความเห็นทางกฎหมายของฝ่ายกฎหมายของสถาบันฯ ในการขยายเวลาตามสัญญาซื้อขายเครื่องเร่งอนุภาคอิเล็กตรอน พร้อมทั้งรับรองสำเนาถูกต้องให้บริษัทอะตอม

ก็เป็นเพียงเรื่องการจัดซื้อพัสดุนั่นแหละครับ ซึ่งเป็นข้อมูลที่หน่วยงานควรเปิดเผยเพื่อความโปร่งใสครับ หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้ ทารือไปได้ นะครับ ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th (ที่ สค ๓๔๔/๒๕๖๑)

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

ขอข้อมูลไปฟ้องให้ไปยุติที่อื่น

ตอนนี้ในกรุงเทพอยู่ระหว่างการเร่งสร้างขยายถนน เพิ่มระบบรถไฟฟ้า มีการก่อสร้างมากมาย และเรื่องจุดกลับรถก็เป็นเรื่องหนึ่งในการแก้ปัญหาการจราจร แต่มีผลกระทบกับประชาชน จะถือกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารฯ ไปยืนคุยกันตรงไหนดี

นายแบรีเออร์ หนายความผู้รับมอบอำนาจจากบริษัทที่เป็นผู้บริหารจัดการศูนย์การค้าแห่งหนึ่ง ได้รับการร้องเรียนจากลูกค้าของศูนย์การค้า ผู้ประกอบการ และประชาชนผู้ใช้เส้นทางถนนประดิษฐ์มนูธรรมว่าได้รับความเดือดร้อนและผลกระทบจากจุดกลับรถ จึงมีหนังสือถึงการทางพิเศษแห่งประเทศไทยขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุญาตให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ใช้พื้นที่เขตทางพิเศษคลองรัฐเป็นจุดกลับรถบนถนนประดิษฐ์มนูธรรมก็ได้แก่ หนังสือโต้ตอบระหว่างหน่วยงาน เอกสารสัญญาต่างๆ และแบบก่อสร้างจริง พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเพื่อดำเนินคดีทางศาลต่อไป แต่การทางพิเศษแห่งประเทศไทยมีหนังสือแจ้งปฏิเสธการเปิดเผยด้วยเหตุผลว่า จุดกลับรถนั้น ยังไม่เปิดให้ใช้ ความเดือดร้อนของท่านจึงไม่ได้มาจากสาเหตุดังกล่าว จึงไม่จัดส่งข้อมูลข่าวสารให้ นายแบรีเออร์จึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร การทางพิเศษแห่งประเทศไทย มีหนังสือส่งข้อมูลข่าวสารตามที่นายแบรีเออร์มีคำขอและชี้แจงว่า ข้อมูลข่าวสารเรื่องจุดกลับรถในพื้นที่ของ สน.โชคชัย ในขณะนี้ยังไม่เปิดใช้งานที่จะเป็นสาเหตุของความเดือดร้อน เอกสารที่เกี่ยวข้องมี ๑๕ ฉบับ เช่น หนังสือโต้ตอบระหว่างหน่วยงานทั้งภายนอกภายใน รายงานการประชุม และสัญญา ต่อมาการทางพิเศษฯ มีหนังสือแจ้งคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ว่าบริษัทที่บริหารศูนย์การค้ายื่นฟ้องสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กับพวก ๓ คน ต่อศาลปกครองกลางรวมทั้งการทางพิเศษฯ ด้วย ในเรื่องจุดกลับรถที่กำลังขอเอกสารนี้แหละ

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารมีประเด็นต้องพิจารณาก่อนว่า ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์เกี่ยวข้องกับการพิจารณาพิพากษาคดีหรือไม่ ? เพราะตามมาตรา ๔ คำว่า “หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ศาลเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี กรณีนี้ นายแบรีเออร์ขอข้อมูลข่าวสารต่อการทางพิเศษฯ ไม่ได้ขอจากศาลปกครองกลาง แม้จะชี้แจงว่าอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองกลาง แต่เอกสารก็ยังอยู่ในความครอบครองของการทางพิเศษฯ คณะกรรมการฯ จึงรับเรื่องไว้พิจารณาได้ ก็เห็นว่าข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุญาตให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติใช้พื้นที่เขตทางพิเศษคลองรัฐเป็นจุดกลับรถจำนวน ๑๕ รายการ เป็นข้อมูลการปฏิบัติราชการตามปกติของหน่วยงานของรัฐ ส่วนใหญ่เป็นหนังสือโต้ตอบระหว่างหน่วยงาน รายงานการประชุม และสัญญาให้ใช้ที่ดิน ไม่มีข้อความที่เข้าลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่อาจมีคำสั่งไม่เปิดเผย ประกอบกับนายแบรีเออร์เป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงจึงควรได้รับทราบข้อมูลเพื่อใช้ปกป้องสิทธิของตนเอง จึงวินิจฉัยให้การทางพิเศษแห่งประเทศไทยเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องจุดกลับรถทั้ง ๑๕ รายการ พร้อมทั้งรับรองสำเนาถูกต้องให้นายแบรีเออร์

ศึกษาแนวของกรรมการวินิจฉัยฯ ให้ดีนะครับ ก่อนอื่นอยู่ในอำนาจรับเรื่องไว้ได้หรือไม่ มีข้อสงสัยการปฏิบัติตามกฎหมายนี้ หากไปได้ครับที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th (ที่ สค ๓๗๙/๒๕๖๑)

“ไม่ได้ข้อมูลที่ขอ บอก สขร. นะครับ”

เอกสารจัดซื้อจัดจ้าง ใครก็ขอดูได้

มีมาอีกแล้วครับ กับประโยคนี้ “เป็นเอกสารราชการ” “ไม่แจ้งเหตุผลในการขอ”

นายสนใจได้มีหนังสือถึงองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแค ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง สาเนาฎีกา และเอกสารประกอบฎีกาเบิกจ่ายที่ร้านหินทรายพานิช โดยนายสนใจที่เป็นผู้จัดการทำสัญญากับองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแค ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑ ทุกโครงการ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแคมีบันทึกต่อท้ายหนังสือคำขอวันเดียวกัน ปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารด้วยเหตุผลว่าเป็นเอกสารของทางราชการ และนายสนใจไม่แจ้งความจำเป็นในการขอ นายสนใจจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแค มีหนังสือส่งข้อมูลข่าวสารตามที่นายสนใจมีคำขอไปและชี้แจงสรุปได้ว่า พิจารณาแล้วเห็นว่าผู้ขอกับพวกไม่แจ้งวัตถุประสงค์ เหตุผล ข้อเท็จจริงในการขอข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเป็นการขอแบบโดยรวม ไม่ระบุว่าโครงการมีข้อบกพร่องตรงไหน อย่างไร และเอกสารที่ขอก็มีจำนวนมากเกินความจำเป็น จึงได้ปฏิเสธ

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามที่นายสนใจได้มีคำขอนั้นเป็นข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติราชการปกติของหน่วยงานของรัฐ ไม่มีข้อความที่เข้าลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดที่หน่วยงานจะมีคำสั่งมิให้เปิดเผยได้ตามมาตรา ๑๕ ประกอบกับข้อมูลข่าวสารตามคำขอเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างที่จัดให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ตามมาตรา ๙ (๘) ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแคอาจใช้ดุลพินิจปกปิดข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่น ซึ่งการเปิดเผยอาจเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร และถ้าเห็นว่าเอกสารที่ขอมีจำนวนมากเป็นภาระแก่หน่วยงานในการถ่ายเอกสาร ก็ให้นายสนใจจ่ายค่าธรรมเนียมการขอสำเนาข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีคำรับรองสำเนาถูกต้อง ตามประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่อง การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงวินิจฉัยให้องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแค เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง พร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้นายสนใจ

ขออธิบายเพิ่มเติมหน่อยครับว่า ตามมาตรา ๑๑ กำหนดว่า นอกจากข้อมูลข่าวสารที่จัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบหรือค้นคว้าแล้ว ถ้าบุคคลใดขอข้อมูลข่าวสารอื่นใดของราชการ ก็ให้หน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้ในเวลาอันสมควร ซึ่งมีมติคณะรัฐมนตรีกำหนดว่าภายในสิบห้าวัน คำว่า “บุคคลใด” หมายถึงใครก็ได้ครับ ไม่จำเป็นว่าต้องเป็นผู้ประกอบการรับเหมาก่อสร้าง จึงจะขอเรื่องก่อสร้างได้ และไม่ต้องแจ้งวัตถุประสงค์ในการขอเอกสารด้วย หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไปได้ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

(ที่ สค ๓๔๑/๒๕๖๑)

“ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไร้ทุจริต”

สำนวนสอบข้อเท็จจริง ทำไมเปิดตอนนี้ไม่ได้

มาตุเรื่องนี้ครับ อาจจะยากหน่อย สลับกันไป แต่ศึกษาไว้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานได้ดี สำหรับเจ้าหน้าที่ หากได้รับมอบหมายให้ดูแลเรื่องการจัดซื้อจัดจ้าง

นายคำชายได้มีหนังสือถึงกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการสอบสวน จำนวน ๓ รายการ คือ ๑) รายงานผลการสอบสวนและสรุปความคิดเห็นของคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องที่เสนอต่อปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติฯ ๒) สรุปผลการสอบสวนข้อเท็จจริงของส่วนเสริมสร้างวินัยและคุณธรรม และหน่วยงานผู้รับผิดชอบที่เสนอต่อปลัดกระทรวงฯ และ ๓) หนังสือ เอกสาร เกี่ยวกับการจัดซื้อวัสดุอากาศยาน ประจำปี ๒๕๕๗ ตั้งแต่เริ่มต้นจัดหาจนถึงสิ้นสุดสัญญา ต่อมากระทรวงทรัพยากรธรรมชาติฯ แจ้งปฏิเสธการเปิดเผยด้วยเหตุผลว่า คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติฯ ประชุมแล้วมีมติไม่อนุญาตให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ และรายการที่ ๒ เนื่องจากเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๒) และ (๓) แต่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๓ ให้ได้ นายคำชายจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติฯ มีหนังสือส่งข้อมูลไปประกอบการพิจารณาและชี้แจงว่า นายคำชายขณะดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักการบินอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้รับมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติฯ ตามคำสั่ง เรื่อง การมอบอำนาจให้ดำเนินการเกี่ยวกับการพัสดุ มีหน้าที่ควบคุม กำกับดูแลรวมทั้งตรวจทานเอกสารสัญญาซื้อขายที่เจ้าหน้าที่จัดทำเสนอเรื่องการจัดซื้อวัสดุอะไหล่อากาศยาน จำนวน ๖๓ รายการ ให้ถูกต้องตามระเบียบ ต่อมาสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบการจัดซื้ออะไหล่เฮลิคอปเตอร์ โดยวิธีพิเศษพบว่าขั้นตอนการกำหนดราคากลางและขั้นตอนการพิจารณาข้อเสนอของผู้เสนอราคา ไม่เป็นไปตามกฎหมาย ผลการสืบสวนข้อเท็จจริงปรากฏว่ากรณีมีมูล จึงแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง และส่งสำเนารายงานการสืบสวนข้อเท็จจริง พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องให้คณะกรรมการสอบสวนทางวินัย เพื่อใช้เป็นแนวทางต่อไปซึ่งยังไม่แล้วเสร็จ จึงเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๒)

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๓ ได้เปิดเผยให้ไปแล้ว จึงไม่มีประเด็นต้องพิจารณา เหลือเพียงรายการที่ ๑ และรายการที่ ๒ ตามที่แจ้งว่าการสอบสวนทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรงยังไม่แล้วเสร็จ อยู่ระหว่างรวบรวมพยานหลักฐาน การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ยังไม่ควรเปิดเผยให้นายคำชายทราบในขณะนี้ จึงวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์

ยังไม่หมดหวังที่จะได้เอกสารครับ ถ้าการดำเนินการของคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรงเสร็จแล้ว ท่านได้รับคำสั่งทางวินัยแล้ว ก็ขอใหม่ครับ เพื่อไปใช้อุทธรณ์คำสั่งต่อไป แต่ฝากหน่วยงานไว้ด้วยครับว่าเตรียมพิจารณาไว้เลยว่า ถ้าเขาขออีกเพื่อไปใช้ปกป้องคุ้มครองสิทธิของตนเองจะเปิดเผยให้ได้หรือไม่ มีข้อสงสัยการปฏิบัติหรือจะใช้สิทธิตามกฎหมายนี้หาหรือไปได้ครับที่ ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th (ที่ สค ๓๔๒/๒๕๖๑)

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

ขอเทปบันทึกเสียงที่ประชุม เพื่อปกป้องสิทธิได้ไหมครับ

เรื่องนี้ เป็นกรณีที่ทำนอาจารย์ขอตรวจสอบการพิจารณาแต่งตั้งอาจารย์จากมหาวิทยาลัยอื่น มาดำรงตำแหน่ง ซึ่งเป็นเหตุให้ตนเองไม่ก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่

นายอบรมเป็นอาจารย์สาขาวิชาการตลาด มีหนังสือถึงมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ขอข้อมูล ข่าวสารสำเนาเทปบันทึกเสียงรายงานการประชุมสภามหาวิทยาลัย เฉพาะในส่วนของการพิจารณากำหนด ตำแหน่งทางวิชาการของตนเองในแต่ละครั้ง รวม ๕ ครั้ง คือ ๑) รายงานการประชุมคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยฯ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๗ เรื่อง ขอรื้อกรณีบรรจุและแต่งตั้งพนักงานมหาวิทยาลัยที่มีตำแหน่ง ทางวิชาการจากสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๒) ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ เรื่อง ผลการพิจารณากรณีบรรจุและแต่งตั้งพนักงาน มหาวิทยาลัยที่มีตำแหน่งทางวิชาการจากสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๓) ครั้งที่ ๘/๒๕๕๙ เรื่อง ผลการพิจารณาการ ขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ ๔) ครั้งที่ ๘/๒๕๖๐ เรื่อง พิจารณาผลการอุทธรณ์การเสนอขอกำหนดตำแหน่ง ทางวิชาการ และ ๕) ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ มหาวิทยาลัยฯ มีหนังสือปฏิเสธ การเปิดเผยสำเนาเทปบันทึกเสียงว่า ได้ประชุมพิจารณาเรื่องดังกล่าวแล้ว มีมติอนุญาตให้ข้อมูลเฉพาะรายงาน การประชุม อาจารย์จึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุดรดิตถ์มีหนังสือชี้แจงว่า การประชุมสภามหาวิทยาลัยเป็นการเสนอความเห็นกันหลายชั้น เพื่อสรุปเป็นมติ การอภิปรายในที่ประชุมเป็นการแสดงความคิดเห็น ให้เหตุผล เพื่อให้ได้ข้อยุติเรื่องที่พิจารณา รวมทั้งเรื่อง การขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ ก็เป็นความเห็นของกรรมการแต่ละท่าน หากเปิดเผยจะกระทบต่อความเป็น อิสระในการแสดงความเห็นหรือคำแนะนำ และผลสำเร็จที่ได้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ จึงเป็นข้อมูลข่าวสาร ตามมาตรา ๑๕ (๒) (๓) เปิดเผยให้ไม่ได้ ส่วนการประชุมพิจารณาเรื่องการขอกำหนดตำแหน่งทั้ง ๕ ครั้งของอาจารย์ ผู้ขอข้อมูลข่าวสารนั้น มีผลสรุปเป็นมติที่ประชุม ซึ่งได้แจ้งให้ผู้ขอทราบแล้ว และเผยแพร่ทางเว็บไซต์ด้วย จึงอนุญาตให้ข้อมูลที่ เป็นรายงานการประชุม เฉพาะในส่วนของการพิจารณาขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามที่มีคำขอ คือสำเนาเทปบันทึกเสียงรายงานการประชุมสภามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ จำนวน ๕ ครั้ง เฉพาะในส่วน ของ การพิจารณาขอเทียบโอนตำแหน่งทางวิชาการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการตลาดของอาจารย์ผู้อุทธรณ์ เป็นข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติราชการปกติซึ่งดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ไม่มีข้อความที่เข้าลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ที่อาจมีคำสั่งไม่เปิดเผย ตามมาตรา ๑๕ ประกอบกับผู้อุทธรณ์เป็นผู้มีส่วนได้เสียในข้อมูลข่าวสารที่มีคำขอและ ต้องการนำไปใช้เพื่อปกป้องสิทธิของตน พิจารณาถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกันแล้ว จึงวินิจฉัยให้มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุดรดิตถ์ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารคือ สำเนาเทปบันทึกเสียงรายงานการประชุมสภามหาวิทยาลัย เฉพาะในส่วน ของ การพิจารณาขอเทียบโอนตำแหน่งทางวิชาการของผู้อุทธรณ์ให้ต่อไป

กรณีนี้ขอข้อมูลข่าวสารเพื่อใช้ปกป้องคุ้มครองสิทธิของตนเอง ทำได้หรือไม่ ถูกต้องหรือไม่ กรรมการวินิจฉัยเรียกเอกสารให้แล้วครับ ไปหาระเบียบที่เกี่ยวข้องมาตรวจสอบต่อไปครับ มีข้อสงสัยการปฏิบัติ หรือจะใช้สิทธิตามกฎหมายนี้หาหรือไปได้ครับที่ ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

(ที่ สค ๓๘๐/๒๕๖๑)

“ไม่ได้ข้อมูลที่ขอ บอก สขร. นะครับ”

ผมถูกฟ้อง ขอมมเถอะ

เรื่องนี้เป็นเรื่องประกอบธุรกิจแล้วฟ้องร้องกัน ใช้สิทธิตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ ขอเอกสารไปแก้คดีกันในศาล ได้หรือไม่ไปดูครับ

นายลูกตาลมีหนังสือถึงเทศบาลตำบลเมืองเก่า ขอข้อมูลการสร้างโรงแรม รวม ๘ รายการ เพื่อดำเนินคดีต่อศาล เนื่องจากนายลอยแก้วเป็นโจทก์ฟ้องนายลูกตาลเป็นคดีแพ่งและคดีอาญา กรณีนายลูกตาลก่อสร้างโรงแรมไม่เป็นไปตามสัญญา ได้แก่ แบบคำขออนุญาต เอกสารยกเลิกแบบ เอกสารตรวจสอบราคา เอกสารการตรวจสอบอาคาร ฯลฯ แต่เทศบาลฯ มีหนังสือแจ้งเปิดเผย ๓ รายการ ปฏิเสธ ๕ รายการ ด้วยเหตุผลว่านายลูกตาลมีเอกสารอยู่ในความครอบครองแล้ว บางรายการเทศบาลฯ ไม่มีเอกสาร บางรายการเจ้าของผู้ออกแบบเดิมไม่อนุญาตให้เปิดเผย บางรายการอยู่ระหว่างเทศบาลฯ ทหารไปที่อำเภอ นายลูกตาลจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เทศบาลตำบลเมืองเก่า มีหนังสือส่งข้อมูลข่าวสาร ๕ รายการที่ปฏิเสธโดยแจ้งว่า ได้ส่งข้อมูลข่าวสารที่ปฏิเสธไม่เปิดเผยให้นายลูกตาลต่อศาลแล้ว ตามคำสั่งเรียกพยานเอกสารหรือพยานวัตถุ

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารรายการตามอุทธรณ์มี ๕ รายการ คือรายการที่ ๑ แบบคำขออนุญาตก่อสร้างโรงแรม อยู่แล้วสบาย รายการที่ ๒ เอกสารยกเลิกแบบคำขออนุญาตก่อสร้างโรงแรม รายการที่ ๓ เอกสารเปลี่ยนแปลงและแต่งตั้งผู้ควบคุมงานก่อสร้าง รายการที่ ๔ เอกสารการขอแก้ไขแบบจากผู้ออกแบบเดิมเป็นแบบใหม่ และรายการที่ ๕ หนังสือที่เทศบาลตำบลเมืองเก่า ทหารไปที่อำเภอเมือง ทั้ง ๕ รายการนี้ เป็นข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติราชการตามปกติของหน่วยงานของรัฐ ในการพิจารณาอนุญาตก่อสร้างอาคาร ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และเมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าการพิจารณาอนุญาตก่อสร้างอาคาร การแต่งตั้งและยกเลิกผู้ควบคุมงาน การเปลี่ยนแปลง แก้ไขแบบ และการตรวจสอบอาคารเสร็จสิ้นแล้ว การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ หรือจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ตามมาตรา ๑๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ประกอบกับผู้อุทธรณ์เป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงควรได้รับทราบข้อมูลข่าวสารที่มีค่าขอเพื่อนำไปใช้เพื่อปกป้องสิทธิของตน การเปิดเผยแสดงถึงความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ พิจารณาถึงการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกันแล้ว จึงวินิจฉัยให้เทศบาลตำบลเมืองเก่า เปิดเผยข้อมูลข่าวสารทั้ง ๕ รายการ พร้อมทั้งรับรองสำเนาถูกต้องให้นายลูกตาล

หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้ ทหารไปได้เนะครับ ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th (ที่ สค ๔๑๑/๒๕๖๑)

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

สร้างรั้วทับคลอง

เวลามีน้ำท่วม ไม่ว่าจะในกรุงเทพ ฯ หรือต่างจังหวัด พอตรวจสอบไปแล้วจะพบว่ามี การก่อสร้างปิดทางระบายน้ำ คูคลองสาธารณะ กว่าจะเข้าไปดำเนินการได้ก็ยากเพราะสร้างไปนานแล้ว กฎหมายว่า ด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการไปเกี่ยวข้องอย่างไร

นายมอสได้มีหนังสือถึงองค์การบริหารส่วนตำบลโคกขาม ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการ อนุญาตให้โครงการหมู่บ้านจัดสรรก่อสร้างเชื่อมกับดินและรั้วคอนกรีตเสริมเหล็ก (คสล.) ที่ก่อสร้างติดแนว คลองสาธารณะประโยชน์ รวม ๑๔ รายการ แต่องค์การบริหารส่วนตำบลโคกขามมีหนังสือแจ้งเปิดเผยข้อมูล ข่าวสารให้เพียง ๖ รายการ ส่วนที่เหลือปฏิเสธด้วยเหตุผลว่า การเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคล และบางรายการก็ไม่มีเอกสารในความครอบครอง จุดกลับรถนั้น ยังไม่เปิดให้ใช้ ความเดือดร้อนของนายมอส จึงไม่ได้มาจากสาเหตุดังกล่าว จึงไม่จัดส่งข้อมูลข่าวสารให้ นายมอสจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัย การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร องค์การบริหาร ส่วนตำบลโคกขาม มีหนังสือส่งข้อมูลข่าวสารตามที่นายมอสมีคำขอและชี้แจงว่า นายมอสเป็นเจ้าของ กรรมสิทธิ์ที่ดินในโครงการหมู่บ้านจัดสรรดังกล่าว คือซื้อบ้านในโครงการนั้น ๑ หลัง ต่อมาองค์การบริหารส่วน ตำบลโคกขาม ออกใบอนุญาตให้สร้างเชื่อมกับดินและรั้วในโครงการแต่อยู่ติดคลองสาธารณะ จึงได้มีหนังสือ สอบถามและขอข้อมูลข่าวสารดังกล่าว ซึ่งได้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ในส่วนของใบอนุญาต รายงานการ ตรวจสอบแบบแปลน คำขออนุญาตก่อสร้าง และแบบแปลนพร้อมเอกสารประกอบแบบแปลนของเชื่อมและรั้ว เอกสารนอกนั้นพิจารณาแล้วเปิดเผยให้ไม่ได้ และเอกสารบางรายการก็ไม่มีในความครอบครอง

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์เรื่องนี้ มี ส่วนที่หน่วยงานปฏิเสธว่าไม่มีข้อมูลข่าวสาร เนื่องจากผู้ขออนุญาตไม่ได้ยื่นประกอบการขออนุญาต ก็ไม่มี ประเด็นต้องวินิจฉัย แต่หากนายมอสไม่เชื่อว่าหน่วยงานไม่มีข้อมูลข่าวสารก็สามารถใช้สิทธิร้องเรียนให้ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เข้าตรวจสอบความมีอยู่ของข้อมูลข่าวสารได้ ส่วนข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับหนังสือมอบอำนาจ หนังสือแสดงความยินยอมของผู้ควบคุมงาน หนังสือรับรองของผู้ประกอบวิชาชีพ วิศวกรรมควบคุม และสำเนาโฉนดที่ดิน เป็นข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติราชการปกติของหน่วยงานของรัฐ ไม่มีข้อความที่เข้าลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดที่อาจมีคำสั่งไม่เปิดเผย ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูล ข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงวินิจฉัยให้องค์การบริหารส่วนตำบลโคกขามเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร พร้อมทั้งรับรองสำเนาถูกต้องให้นายมอส โดยหากเห็นว่าส่วนไหนที่เปิดเผยแล้วจะรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร ก็อาจใช้ดุลพินิจปกปิดข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลอื่น ได้แก่ สำเนาบัตรประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน หมายเลขบัตร ประชาชน และลายมือชื่อ

เรื่องนั้นนอกจากช่วยตรวจสอบความถูกต้องแล้ว ยังช่วยสังคมส่วนรวมด้วยครับ มีข้อสงสัยการ ปฏิบัติตามกฎหมายนี้ หากใครไปได้ครับที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนัก นายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th (ที่ สค ๓๘๖/๒๕๖๑)

“ไม่ได้ข้อมูลที่ขอ บอก สขร. นะครับ”

(5)

บทความ ๑๑/๒๕๖๒

วีระเชษฐ์ จรรยากุล

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

ตึกสูงหลังนี้ ปลอตภัยครับ

เป็นข่าวอยู่เรื่อย ๆ ครับว่าอาคารสูงๆ ไม่ว่าจะเป็นคอนโดมิเนียม ห้างสรรพสินค้า หรือให้เขาทำสำนักงาน รวมทั้งอาคารที่เป็นที่รวมของคนจำนวนมากๆ ทั้งโรงพยาบาล อาคารสูง สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ มีเรื่องดีๆ มาแจ้งให้ทราบอีกหนึ่งเรื่องครับ

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้มีประกาศเมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๑ เรื่อง กำหนดให้รายงานผลการตรวจสอบอาคารตามมาตรา ๓๒ หนิ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๘) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งจะมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒

เอกสารอะไรบ้างครับที่ต้องเตรียมให้ดู ทั้งสถานที่ตั้งของหน่วยงาน และข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

๑) ข้อมูลผู้ตรวจสอบด้านวิศวกรรมหรือผู้ตรวจสอบด้านสถาปัตยกรรม เพื่อทำการตรวจสอบสภาพอาคาร
๒) โครงสร้างของตัวอาคาร ๓) อุปกรณ์ต่าง ๆ ของอาคารที่จำเป็นต่อการป้องกันภัยอันตรายต่าง ๆ ที่มีผลต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน ประกอบกับสมาคมผู้ตรวจสอบอาคาร ได้ขอให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนดให้รายงานผลการตรวจสอบอาคารดังกล่าว หน่วยงานของรัฐต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ อาคารประเภทใดที่ต้องมีข้อมูลนี้ ก็คือ อาคารสูง อาคารขนาดใหญ่พิเศษ อาคารชุมนุมคน และอาคารอื่นตามกฎหมายกระทรวง

หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไปได้ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

(ประกาศ กพร. ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๑)

“ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไร้ทุจริต”

บทความ ๑๒/๒๕๖๒

วีระเชษฐ์ จรรยากุล

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

คอนโดนี้ น่าจะสร้างไม่ถูกต้อง

เพื่อให้เข้ากับเรื่องแรก อ่านเรื่องนี้ที่ชาวบ้านเขาขอตรวจสอบการอนุญาตให้ก่อสร้างคอนโดรับ นายโจ๊กได้มีหนังสือถึงสำนักงานเขตพญาไท ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสำเนาใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร แบบแผนผัง พร้อมเอกสารประกอบ ของโครงการคอนโดมิเนียมแห่งหนึ่ง ต่อมาสำนักงานเขตพญาไท แจ้งเปิดเผยเฉพาะสำเนาใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร นอกนั้นปฏิเสธด้วยเหตุผลว่า การเปิดเผยเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร นายโจ๊กจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ สำนักงานเขตพญาไทมีหนังสือส่งข้อมูลไปประกอบการพิจารณาและชี้แจงว่า นายโจ๊กได้มีหนังสือไปขอรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งก็ได้ส่งให้แล้ว ต่อมานายโจ๊กแจ้งว่าข้อมูลในรายงาน ฯ ที่โครงการ ฯ ยื่นต่อสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และได้รับมติเห็นชอบไปแล้วมีเนื้อหาไม่ตรงกับที่เคยเสนอต่อชุมชน จึงขอรายงานฯ ฉบับที่โครงการ ฯ เสนอต่อสำนักงานเขตพญาไท ซึ่งได้ส่งให้แล้ว ต่อมาก็มีหนังสือขอเอกสารเพิ่มเติมอีกในส่วนของสำเนาใบอนุญาตก่อสร้าง พร้อมเอกสารประกอบ แบบแผนผังการก่อสร้างอาคาร ซึ่งได้เปิดเผยให้เฉพาะใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร เอกสารอื่นปฏิเสธด้วยเหตุผลตามมาตรา ๑๕ (๕)

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า สำเนาใบอนุญาตก่อสร้าง สำนักงานเขตพญาไทส่งให้แล้ว ก็ไม่ต้องพิจารณา ส่วนเอกสารประกอบการอนุญาต แบบแผนผังการก่อสร้างอาคารที่ปฏิเสธเป็นข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติราชการตามปกติของหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้เกิดความโปร่งใส และประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ จึงเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอได้ แต่อาจพิจารณาปกปิดข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่นได้ จึงวินิจฉัยให้สำนักงานเขตพญาไทเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพร้อมรับรองสำเนาถูกต้องตามที่นายโจ๊กมีคำขอ โดยอาจปกปิดข้อมูลส่วนบุคคลได้

ไม่ต้องเป็นเจ้าของโครงการ ฯ แต่ก็มีสิทธิตรวจสอบความถูกต้องได้ครับ มีข้อสงสัยการปฏิบัติ หรือจะใช้สิทธิตามกฎหมายนี้หารือไปได้ครับที่ ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th
(ที่ สค ๔๐/๒๕๖๒)

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

ไปไหนมาไหน ไม่ใช่ความลับ

เรื่องนี้ เป็นกรณีที่ท่านอาจารย์ขอตรวจสอบการพิจารณาแต่งตั้งอาจารย์จากมหาวิทยาลัยอื่น มาดำรงตำแหน่ง ซึ่งเป็นเหตุให้ตนเองไม่ก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่

นายปริญญา มีหนังสือถึงมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขอข้อมูลข่าวสารการขออนุมัติเดินทางไปต่างประเทศของอธิการบดี ระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนมิถุนายน ๒๕๖๑ จำนวน ๒ รายการ คือ หนังสือของอธิการบดีที่ขออนุมัติเดินทาง และคำสั่งอนุมัติให้เดินทางไปต่างประเทศทุกครั้งทุกฉบับ แต่มหาวิทยาลัยฯ มีหนังสือแจ้งปฏิเสธการเปิดเผยว่า เป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๓) คือความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใด นายปริญญาจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีหนังสือส่งสำเนาข้อมูลข่าวสารทั้งสองรายการไปประกอบการพิจารณาและชี้แจงว่า ในช่วงระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนมิถุนายน ๒๕๖๑ อธิการบดีได้ขออนุมัติไปต่างประเทศ ๕ ครั้ง พิจารณาแล้วจึงได้ปฏิเสธด้วยเหตุผลดังกล่าว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามที่มีคำขอคือการขออนุมัติและคำสั่งอนุมัติให้ไปต่างประเทศของอธิการบดีทุกฉบับ เป็นข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติราชการตามปกติของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่ราชการต้องโปร่งใสและตรวจสอบได้ ไม่มีเหตุที่มหาวิทยาลัยฯ จะใช้ดุลยพินิจมิให้เปิดเผยได้ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงวินิจฉัยให้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารคือ หนังสือขออนุมัติเดินทาง และคำสั่งอนุมัติให้เดินทางไปต่างประเทศของอธิการบดีระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนมิถุนายน ๒๕๖๑ ทุกฉบับพร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้นายปริญญา

การขอข้อมูลข่าวสารการไปต่างประเทศของอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นายปริญญา มีไปขอจากมหาวิทยาลัยฯ และอุทธรณ์ ๕ ครั้งครับ ซึ่งคณะกรรมการวินิจฉัยฯ พิจารณาแล้วให้เปิดเผยทุกครั้ง มีข้อสงสัยการปฏิบัติหรือจะใช้สิทธิตามกฎหมายนี้หาหรือไปได้ครับที่ ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

(ที่ สค ๑๒/๒๕๖๒)

“ไม่ได้ข้อมูลที่ขอ บอก สขร. นะครับ”

อยากศึกษาเรื่องอะไร

เรื่องนี้เอกชนมีหนังสือขอข้อมูลข่าวสารเดียวกันไปถึงองค์การบริหารส่วนตำบล ๔ แห่ง ขอยกตัวอย่างหนึ่งแห่งมาให้ดู อยากให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอ่านไว้เป็นแนวทางครับ ขอได้หรือไม่ไปดูครับ

นายความคนหนึ่งมีหนังสือถึงองค์การบริหารส่วนตำบลต้นมะม่วง ขอคัดถ่ายเอกสารสัญญาจ้างจ้างกำจัดขยะหรือบันทึกตกลงการจ้าง ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลต้นมะม่วงที่ทำกับบริษัท สิ้นซาก จำกัด ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๐ - เดือนมกราคม ๒๕๖๑ รวม ๔ เดือน โดยรับรองสำเนาถูกต้อง เพื่อนำไปศึกษาข้อกฎหมาย แผนงาน โครงการการจัดซื้อจัดจ้างกำจัดขยะ และนำไปเผยแพร่ให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชน เหตุผลก็ดังนี้ครับ ต้องการการบริหารส่วนตำบลต้นมะม่วงมีหนังสือแจ้งว่า เรื่องจัดซื้อจัดจ้างเปิดเผยไว้แล้วที่หน่วยงานรวมทั้งผู้สนใจเข้าดูที่เว็บไซต์กรมบัญชีกลางได้ ส่วนการขอสำเนาข้อมูลข่าวสารให้ยื่นเป็นหนังสือตามแบบคำขออนุญาตการบริหารส่วนตำบลต้นมะม่วงกำหนด และการเปิดเผยข้อมูลที่มีผู้มีส่วนได้เสียก็ต้องแจ้งให้ผู้นั้นมีคำคัดค้าน ซึ่งบริษัท สิ้นซาก จำกัด มีหนังสือคัดค้านจึงเปิดเผยให้ไม่ได้ หนายอาสาจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร องค์การบริหารส่วนตำบลต้นมะม่วง มีหนังสือส่งข้อมูลข่าวสารตามที่ได้รับคำขอไปให้พิจารณาพร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลที่ปฏิเสธเช่นเดียวกับที่แจ้งนายอาสาไปแล้ว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารสัญญาจ้างจ้างกำจัดขยะหรือบันทึกตกลงการจ้าง ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลต้นมะม่วงกับบริษัท สิ้นซาก จำกัด เป็นข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติราชการ ตามปกติของหน่วยงานของรัฐ ไม่มีข้อความลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดที่หน่วยงานของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผย ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโจ่งแสดงถึงความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ พิจารณาถึงการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกันแล้ว จึงวินิจฉัยให้องค์การบริหารส่วนตำบลต้นมะม่วงเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสัญญาจ้างจ้างกำจัดขยะหรือบันทึกตกลงการจ้าง พร้อมทั้งรับรองสำเนาถูกต้องให้นายอาสา เรื่องที่ต้องให้ผู้ขอใช้แบบคำขอตามที่หน่วยงานเป็นผู้กำหนดนั้น ขอเพิ่มเติมอย่างนี้ครับ มาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง "...ถ้าบุคคลใดขอข้อมูลข่าวสารอื่นใดของราชการ และคำขอของผู้นั้นระบุข้อมูลข่าวสารที่ต้องการในลักษณะที่อาจเข้าใจได้ตามควร..." หมายความว่า ผู้ขอพิมพ์หนังสือคำขอส่งไปถึงหน่วยงาน โดยไม่ต้องไปด้วยตนเองก็ได้ กรณีนี้คำขอชัดเจนหน่วยงานของรัฐก็ต้องจัดหาข้อมูลข่าวสารให้แก่ผู้ขอภายในเวลาอันสมควร และข้อมูลข่าวสารเรื่องนี้เป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๙ (๖) ด้วยครับ

เรื่องนี้ฝากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเผยแพร่ให้เจ้าหน้าที่ที่ทราบด้วยนะครับ หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้ หรือไปได้นะครับ ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

(ที่ สค ๓๔๔/๒๕๖๑)

"เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น"

บทความ อ. ๑๕/๒๕๖๒

วีระเชษฐ์ จรรยากุล

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

สำคัญแค่ไหน ถึงเปิดไม่ได้

ขอเสนอเรื่องจัดซื้อจัดจ้างให้อีกเรื่องครับ เพราะเรื่องต่อไปนี้มีเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นท่านหนึ่งบอกกับผมว่า ที่ผ่านมามีข้อมูลเรื่องนี้ไม่เคยเปิดเผยให้ประชาชนทราบเลย

นายพิจิตรได้มีหนังสือถึงเทศบาลตำบลวังกรด ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสัญญาเบิกจ่ายเงิน รวม ๔ รายการ คือ ๑) สำเนาแบบถนนสาย ๑๔ รวมถึงเงินไปตั้งจ่าย ๒) สัญญาเบิกจ่ายเงินโครงการปกป้องสถาบันของชาติ ๓) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากร และ ๔) โครงการอบรมศึกษาดูงานเรียนรู้พระราชกรณียกิจแก่เทศบาลตำบลวังกรด มีหนังสือแจ้งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ ให้เพียงรายการเดียว ส่วนรายการที่ ๒ - ๔ ทั้ง ๓ โครงการปฏิเสธด้วยเหตุผลว่า เป็นเอกสารการเงินที่สำคัญของทางราชการ นายพิจิตรจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เทศบาลตำบลวังกรด มีหนังสือชี้แจงว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสัญญาเบิกจ่ายเงินที่ได้ปฏิเสธไปนั้น เนื่องจากเป็นเอกสารสำคัญของทางราชการ

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสัญญาเบิกจ่ายเงินในรายการที่ ๒ - ๔ ทั้ง ๓ โครงการนั้น เป็นเอกสารการดำเนินโครงการตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาล จึงเป็นข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติราชการปกติของหน่วยงานของรัฐ ประชาชนทั่วไปอาจยื่นคำขอเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยงานได้ เพื่อเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบและแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ พิจารณาถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องแล้ว จึงวินิจฉัยให้เทศบาลตำบลวังกรด เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร พร้อมทั้งรับรองสำเนาถูกต้องให้นายพิจิตร เว้นแต่ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของผู้เกี่ยวข้อง เช่น บัตรประจำตัวประชาชน เพราะหากเปิดเผยแล้วอาจรู้ค่าสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร จึงไม่สมควรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในส่วนนี้

ผมก็เน้นไปว่า ถ้าเป็นเรื่องเงิน ๆ แล้ว ให้นึกถึงเรื่องความโปร่งใสพร้อมให้ตรวจสอบได้ไว้มาก่อนเลย มีข้อสงสัยการปฏิบัติตามกฎหมายนี้ หากไปได้ครับที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

(ที่ สค ๓๘/๒๕๖๑)

“ไม่ได้ข้อมูลที่ขอ บอก สขร. นะครับ”

